

Η ΕΝ ΚΥΠΡΩ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΥΚΚΟΥ

Φίλιτάέ μοι κ. Σκόκε,

Ἀνταποκρινόμενος εἰς τὴν ὑμετέραν φιλικὴν πρόσκλησιν ὅπως ἐπιστείλω τι διὰ τὸ περισπούδαστόν μοι ὑμέτερον *Ἡμερολόγιον*, ἔγνων ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἀνάξιον τοῦ κόπου ἀνάγνωσμα ἱστορικὴ περιγραφή τις ἐνὸς τῶν τὰ μάλα περιπύστων Μοναστηρίων τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ, ὅπερ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ὑψηλοτέρας τῶν Οὐρανῶν τιμώμενον, παγκοσμίῳ, δυνάμεθα εἰπεῖν, ἀπολαύει φήμης, ἅτε, κατὰ τὴν παράδοσιν, διαφυλάττον ἐν τοῖς ἱεροῖς αὐτοῦ τείχεσι μίαν τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων τῆς Θεομήτορος, τῶν γραφεισῶν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.

Τοιαῦτ' ἀναγνώσματα, κατὰ γε τὴν ἐμὴν ταπεινὴν γνώμην, οὐ μόνον ἄσχοπα δὲν τυγχάνουσιν, ἀλλ' ἀπεναντίας λίαν σκόπιμα καὶ λυσitelῆ καθόσον καθιστῶσι γνωστὴν ἐν εὐρύττῃ τῇ Πανελληνίῳ τὴν ὕπαρξιν εὐάγων ἰδρυμάτων, στενόντατα συνδεδεμένων μετὰ τῶν τυχῶν καὶ περιπετειῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὅλως πρόθυμος

Α. Κ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΤΟΥ Μοναχικοῦ βίου ἡ ὕπαρξις γνωστὸν ὅτι ἄρχεται ἀπ' αὐτῶν ἔτι τῶν πρώτων χρόνων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτε ὁ ἔνθεος ζῆλος τῶν ὁπαδῶν τοῦ νέου θρησκευματος, ἠνάγκαζε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ν' ἀποχωρῶσι μακρὰν τῶν πειρασμῶν καὶ περι-

Σημ. Κατὰ χριστιανικὴν παράδοσιν, ἡ Θεοτόκος ζῶσα ἔτι, παρήγειλε τῷ ζωγράφῳ Ἀποστόλῳ Λουκᾶ νὰ γράψῃ τὴν εἰκόνα της. Ὁ Ἀπόστολος παρέστησε τὴν θεομήτορα ἐπὶ τριῶν εἰκόνων (ὧν τὰς σχετικὰς σανίδας ἐκόμισεν αὐτῷ Ἄγγελος), ἃς ἐπαρουσίασε πρὸς αὐτήν, ἥτις λαβοῦσα ταύτας εἰς χεῖράς της, εἶπεν: «Ἡ χάρις τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος εἴη μετ' αὐτῶν». Διὰ τοῦτο καὶ αἱ εἰκόνες αὗται προσέλαβον θαυματουργὸν χάριν. Τῶν τριῶν τούτων εἰκόνων, ἡ μία παρίστα τὴν Παναγίαν, ἄνευ τοῦ θεανθρώπου υἱοῦ της, δεομένην αὕτη ὀνομάζεται Ἑλεοῦσα· ἡ ἄλλη παρίστα τὴν Παναγίαν κρα-

πετειῶν τοῦ κόσμου, «μόνοι πρὸς μόνον τὸν Θεὸν γινόμενοι». Τὰ ὄρη, τὰ σπήλαια καὶ αἱ ὁπαὶ τῆς γῆς ἐχρησίμευον εἰς καταφύγια καὶ ἡσυχαστήρια τῶν ζηλωτῶν τούτων χριστιανῶν πρὶν ἢ συστηματοποιηθῇ ὁ κοινοδιακὸς τρόπος τοῦ ζῆν αὐτοὺς ἐν ἰδρύμασιν ἐπὶ τούτῳ ἰδρυόμενοις.

Καὶ ἐν Κύπρῳ δὲ ὑπῆρχον εἰς διαφόρους αὐτῆς τόπους τοιοῦτοι ἡσυχασταὶ μοναχοί, πρὶν ἢ ἰδρυθῶσιν ἐν αὐτῇ συστηματικαὶ Μοναί.

* *

Κατὰ τὴν παράδοσιν καὶ τὰ χρονολογήματα, τὰ ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Μονῆς κείμενα, ἡ ἰδρυσις τῆς περιπόστου Μονῆς Κύκκου ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκ τοῦ ἐξῆς : Μοναχὸς τις, Ἑσαΐας ὀνομαζόμενος, ἐμόναζεν ἐν τινι σπηλαίῳ τοῦ βουνοῦ Κόκκου ἢ Κύκκου κατὰ τὸν 16^{ον} αἰῶνα, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Κύπρος διετελεί ὑπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς Αὐτοκράτορας. Ὁ τότε τὴν Κύπρον διοικῶν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ στρατηγὸς Μανουὴλ Βουτομίτης παρεθέριζεν ἐπὶ τῶν τερπνοτάτων ἐκεῖνων ἀκρωρειῶν, ὅτε ἡμέραν τινὰ ἔτυχε νὰ συναντήσῃ ἐν κοιλάδι τινὶ τὸν εἰρημένον μοναχόν, ὃν ἠρώτησε τίς ἦτο καὶ τί ἐζήτηε ἐκεῖ. Ὁ Ἑσαΐας μὴ δούς αὐτῷ ἀπόκρισιν, ἐτράπη τὴν εἰς τὸ κρησφύγετόν του ἄγουσαν, ἀλλ' ὁ Βουτομίτης ἐκλαθὼν τὸν τρόπον τοῦ

τοῦσαν τὸν μονογενῆ εἰς τὴν ἀριστερὰν ἀγκάλῃν τῆς, λέγεται δὲ Ὁδηγήτρια· ἡ δὲ τρίτη παρίστα τὴν Θεοτόκον μετὰ τὸν μονογενῆ εἰς τὴν δεξιὰν ἀγκάλῃν καὶ ὀνομάζεται καὶ αὕτη Ἑλεοῦσα. Ἡ πρώτη τῶν εἰκόνων τούτων εὐρίσκεται ἐν τῇ Μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ὀνομάζεται Πορταίτισσα· ἡ δευτέρα εὐρίσκεται ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου καὶ λέγεται Σηλαιότισσα· ἡ δὲ τρίτη εὐρίσκεται ἐν τῇ Μονῇ Κύκκου καὶ λέγεται Κυκκώτισσα, ὡς φαίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ ἐπικαλύμματος τῆς εἰκόνης, ὅπερ ἔγινε τῷ 1576. Κατ' ἀρχὰς ἡ εἰκὼν αὕτη εὐρίσκετο ἐν Αἰγύπτῳ, κατόπιν ὁμως ἐνεκα τῶν ἐκεῖ καταδρομῶν τῶν ἀλλοπίστων, χριστιανοὶ ἠθέλησαν νὰ τὴν ἀσφαλίσωσιν ἐν τινὶ νήσῳ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐνέβαλον αὐτὴν εἰς πλοῖόν τι καὶ ἐταξείδευον. Κατὰ τὸν πλοῦν ὁμως συνήντησαν Σαρακηνούς πειρατάς, οἵτινες ἀφῆρσαν παρὰ τῶν ἐν τῷ πλοίῳ χριστιανῶν καὶ τὴν εἰκόνα καὶ ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ καὶ συνέλαβον καὶ τούτους αἰχμαλώτους· πλὴν μετ' ὀλίγον ἐφάνησαν ἐν τῇ θαλάσῃ πλοῖα χριστιανικά, ἅτινα καὶ συνέλαβον τοὺς Σαρακηνούς πειρατάς καὶ τοὺς ἀπήγαγον εἰς Κων]πολιν, παραδοθείσης τῆς εἰκόνης εἰς τὸ Παλάτιον. Κατὰ δὲ τὸν ἱστορικὸν Σανθόπουλον, ἡ βασίλισσα Εὐδοκία (441—460) ἐπεμψε τὴν εἰκόνα ταύτην ἐς Ἱερουσαλὴμ, ὅπου ἐφυλάττετο, εἰς Κων]πολιν πρὸς τὴν βασίλισσαν Πουλχερίαν.

μοναχοῦ ὡς περιφρόνησιν πρὸς αὐτόν, ἔδραμε κατόπιν του καὶ τὸν ἐκακοποίησεν. Ὁ Ἡσαΐας εἶπεν εἰς τὸν στρατηγὸν ὅτι ταχέως θὰ τιμωρηθῇ διὰ τὴν πρᾶξιν του ταύτην.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ Βουτομίτης ἐνόσησε δεινῶς καὶ ἐνεθυμήθη τὸν μοναχὸν Ἡσαΐαν, ἐνωτισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ, ἀπῆλθε πρὸς αὐτόν, τοῦ ἐζήτησεν ἐκ βάθους καρδίας συγγνώμην καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν θεραπεύσῃ ἐκ τῆς νόσου του. Ὁ μοναχὸς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ ἐθεράπευσε τὸν Μανουήλ, ἀλλ' εἰς ἀντάλλαγμα ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ ὅπως πείσῃ τὸν Αὐτοκράτορα νὰ πέμψῃ εἰς Κύπρον τὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, ἣν ἐξωγράφησεν ὁ ἀπόστολος Λουκᾶς καὶ ἣν ὁ Ἀλεξίος εἶχεν ἐν τῷ παλατίῳ του. Ὁ Βουτομίτης ὑπέσχετο τῷ Ἡσαΐᾳ νὰ πράξῃ ὅ,τι δυνατόν πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου, συμπαραλαβὼν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν μοναχὸν ἀπέπλευσεν εἰς Κ]πολιν ἵνα αἰτήσῃται παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος τὴν ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ ζητηθεῖσαν χάριν. Τοῦ Ἀλεξίου ὁμως ὄντος τότε ἀπησχολημέιου εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις, δὲν ἠυκαίρησεν ὁ Βουτομίτης νὰ ὁμιλήσῃ αὐτῷ περὶ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ μοναχοῦ, ὅστις βαρυνθεὶς νὰ περιμένῃ ἐν Βυζαντίῳ, ἀνεχώρησεν εἰς Κύπρον, λαβὼν παρὰ τοῦ Βουτομίτου ἄφθονα δῶρα καὶ δύο εἰκόνας, μίαν παριστῶσαν τὸν Χριστὸν ἐπὶ θρόνου καὶ ἄλλην παριστῶσαν τὴν ἁγίαν Τριάδα. Ὁ Βουτομίτης ἔδωκεν ὑπόσχεσιν τῷ μοναχῷ, ὅτι δὲν θὰ λησμονήσῃ τὴν αἴτησίν του ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, τὸν παρεκάλεσε δὲ νὰ δέχται εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τὸν κατευόδωσεν.

Φθὰς εἰς Κύπρον ὁ Ἡσαΐας, ἔλυπεῖτο διότι δὲν ἐπληρώθη ἡ ἐπιθυμία του τοῦ νὰ κομίσῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, ἀλλὰ νύκτα τινὰ εἶδεν ἐν ὀνείρῳ τὴν μητέρα τοῦ Θεοῦ παραμυθοῦσαν αὐτόν καὶ λέγουσαν ὅτι οὐκ εἰς μακρόν ἡ εἰκὼν ἡ ποθητὴ θὰ σταλῇ εἰς Κύπρον. Τὴν αὐγὴν δὲ τῆς ἰδίας νυκτός τῷ ἐφάνη ὅτι ἤκουσε φωνὴν πτηνοῦ ἐπὶ ἐνὸς τῶν παρὰ τὸ σπήλαιόν του δένδρων Κόκκου ἄδουσαν τὰ ἐξῆς :

*Κύκκου, Κύκκου τὸ βουνί,
Μοναστήρι θὰ γενῇ,
Χρυσὴ κόρη θὰ ἐμβῇ,
Καὶ ποτε θὰ μὴν ἐβγῇ.*

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας δ' ἐκείνης ἤρξατο ἐνεργῶν διὰ τῶν χρημάτων, ἃ ἔλαβεν ἐκ Κ]πόλεως παρὰ Βουτομίτου, τὴν οἰκοδόμησιν Ναοῦ καὶ περίξ αὐτοῦ ἀνήγειρε καὶ τινὰ κελλία, εἰς ἃ προσέλαβε καὶ ἄλλους μοναχοὺς, ἀποτελέσας οὕτω μονῆδριόν τι ἐν τῷ μέρει ἐκείνῳ.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Βουτομίτης παρεπιδήμει ἐν Βυζαντίῳ, εἰ-

γεν ἀσθενήσῃ δεινῶς ἡ θυγάτηρ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου, πάντες δὲ οἱ ἰατροὶ ἀπήλπισαν αὐτὸν περὶ τῆς ἰάσεώς της. Ἡ ἀπόγνωσις τοῦ Αὐτοκράτορος ἦν μεγίστη, ὅτε ὁ Βουτομίτης δραξάμενος τῆς εὐκαιρίας ἡμέραν τινὰ διηγῆθη αὐτῷ τὰ κατὰ τὸν μοναχὸν Ἡσαΐαν καὶ τὴν θαυματουργὸν αὐτοῦ δύναμιν. Ὁ Ἀλέξιος τότε ὑπέσχετο τῷ στρατηγῷ του νὰ πέμψῃ τὴν ζητηθεῖσαν εἰκόνα τῷ μοναχῷ εἰς Κύπρον μετὰ πολλῶν χρημάτων πρὸς οἰκοδόμησιν περικαλλοῦς Ναοῦ καὶ Μονῆς, ἃν ἐθεραπεύετο ἡ προσφιλεῖς αὐτῷ θυγάτηρ.

Ἡ θυγάτηρ του ὡς ἐκ θαύματος ἐθεραπεύθη, ἀλλ' ὁ Ἀλέξιος ἐπελάθετο τῆς ὑποσχέσεώς του, ἡ δὲ νόσος τῆς θυγατρὸς του ὑπετροπίασε καὶ εἰς μείζονας ἀπελπισίας ἐνέβαλε τὸν Ἀλέξιον, ὅστις καὶ ἐμνήσθη ἤδη τῆς ὑποσχέσεως καὶ τοῦ ταξιδματός του. Παρήγγειλε λοιπὸν εἰς ζωγράφον καὶ κατεσκευάσεν ἐτέραν εἰκόνα θεομητορικὴν πανομοιότυπον τῆς ἥν εἶχε καὶ ἐσκόπει νὰ πέμψῃ ταύτην εἰς Κύπρον, μὴ στέργων ν' ἀποξενωθῇ τῆς παλαιᾶς· ἀλλ' ἡ Θεοτόκος κατ' ὄναρ φανεῖσα τῷ Αὐτοκράτορι ἐπετίμησεν αὐτῷ καὶ τῷ ἐπέβαλε νὰ πέμψῃ ἀφεύκτως τὴν παλαιάν εἰκόνα τῆς τῷ μοναχῷ Ἡσαΐα.

Ὁ Ἀλέξιος τότε ἐτοιμάσας πλοῖον μὲ πολύτιμα δῶρα καὶ πολλὰ χρήματα ἔπεμψε καὶ τὴν σεπτὴν εἰκόνα συνωδευμένην ὑπὸ τοῦ Βουτομίτου καὶ ἱερομονάχου τινός, ὅστις θὰ ἐχρησίμευεν ὡς Ἡγούμενος τῆς νέας Μονῆς ἐν Κύπρῳ, τῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου ἰδρυθησομένης.

Τὸ πλοῖον μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ σεπτοῦ κειμηλίου ἔφθασεν εἰς Κύπρον, καὶ ὁ μοναχὸς ὠκοδόμησε Ναὸν μεγαλοπρεπῆ ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου καὶ ἰδρυσε μεγάλην Μονήν, εἰς ἣν ὁ Βουτομίτης παρεχώρησε, τῇ ἀδείᾳ τοῦ Αὐτοκράτορος, τὰ εἰσοδήματα τριῶν Κυπριακῶν χωρίων. τοῦ Μύλου, τοῦ Μυλικουρίου καὶ τῆς Περιστερώνας πρὸς συντήρησιν τῶν μοναχῶν, ὁ δ' Ἀλέξιος ἐπεχώρησε διὰ χρυσοβούλλων τὴν δωρεάν ταύτην καὶ πολλοῖς προνομίοις τὴν Μονήν ἐπροίκισεν, ὀνομαζομένην καὶ μέχρι σήμερον ἔτι βασιλικομοναστήριον.

* *

Οἱ κατὰ τὸ 1191 κατалаβόντες τὴν νῆσον Λατῖνοι, ἀφῆρσαν πάντα τὰ κειμήλια τῆς Μονῆς. Μετὰ ταῦτα πάλιν ἐπλουτίσθη αὕτη καὶ ὁ ναὸς ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων τῆς νήσου διὰ πολυτίμων σκευῶν καὶ κοσμημάτων ἐπέξετάθη διὰ νέων οἰκημάτων, πλὴν κατὰ τὴν μεγάλην πυρκαϊάν τοῦ 1365 ἅπαντα κατεστράφησαν,

ἐκτὸς τῆς ἱερᾶς εἰκόνας, διασωθείσης ἐκ θαύματος ὑπὸ τινος ἀσθενοῦς κοιμωμένου ἐν τῷ ναῷ πρὸ τῆς εἰκόνας χάριν θεραπείας. Τῇ συνδρομῇ τῶν νησιωτῶν ὁρθοδόξων ἀνωκοδομήθη αὐθις ὁ ναὸς καὶ ἡ Μονὴ ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου Λουκᾶ καὶ τοῦ μοναχοῦ Συμεὼν ἐπίσης περικαλλεῖς, ὡς τὸ πρὶν, καὶ ἐπροϊκίσθησαν διὰ πολυτίμων ἀμφίων, σκευῶν καὶ κοσμημάτων, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1542 ἐτέρα πυρκαϊὰ κατέστρεψε πάντα, πλὴν τῆς εἰκόνας, διασωθείσης ὑπὸ τῶν μοναχῶν ἐν τινι σπηλαίῳ.

Ὁ τότε Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Συμεὼν τῇ συνδρομῇ αὐθις τῶν εὐσεβῶν ἀνωκοδόμησε τὸν ναὸν καὶ τὴν Μονὴν καὶ ἐπροϊκίσε δι' ὅλων τῶν χρειωδῶν.

Ἀλλὰ τῷ 1750 τὸ τρίτον ἤδη ἐκάη ἡ Μονὴ καὶ ὁ ναὸς, ἀνωκοδομήθησαν δὲ τῷ 1755 ἀμφότερα, συνδρομαῖς αὐθις τῶν πιστῶν, τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Φιλοθέου καὶ τῇ ἐπιστάσει τοῦ οἰκονόμου τῆς Μονῆς Παρθενίου καὶ τῶν λοιπῶν Πατέρων. Ὁ ναὸς ἀνωκοδομήθη τρίγυρος, τιμωμένου τοῦ μὲν μεσαίου χώρου ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, τοῦ δεξιοῦ ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἀσωμάτων καὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Πάντων.

Τέταρτος ἐμπρησμὸς τῆς Μονῆς συνέβη τῷ 1813 τῇ 8 Ἰουλίου ἐπὶ Ἡγουμένου Μελετίου Γ' καίσης ὅλης τῆς Μονῆς καὶ διασωθέντος τοῦ ναοῦ.

Κατὰ τὸν ἐμπρησμόν τοῦτον ἐκάη καὶ ἡ σπουδαία βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς, ἀριθμῶσα πολλὰς χιλιάδας τόμων. Ἐντὸς δὲ τριῶν ἐτῶν ἀνωκοδομήθη ἡ Μονὴ περιλαμπρὸς καὶ μεγαλοπρεπὴς διὰ συνδρομῶν τῶν πιστῶν, κατὰ διαφόρους δ' ἐποχὰς κατόπιν ἐπεξετάθη καὶ ἐκοσμήθη διὰ νέων οἰκοδομημάτων, καὶ τελευταίως ἐπὶ τῆς Ἡγουμενείας τοῦ νῦν Ἡγουμένου κ. Γερασίμου ἐπηυξήθη διὰ νέων κελλίων κλπ. καὶ ἐξωραίσθη ἀρκούντως.

Τὸ κτίριον ὅλον εἶναι θολωτὸν μὲ τοίχους παχυτάτους ὅπως ἀντέχῃ κατ' ἐνδεχόμενων κινδύνων.

Ὁ ναὸς τυγχάνει ἀκομψὸς καὶ ἄρρυθμος, ἀποτελῶν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ὅλον κτίριον τῆς Μονῆς, ὅπερ οὐ σμικρὰν μεγαλοπρέπειαν κέκτηται.

* *

Περὶ τοῦ ἀνεξαρτήτου τῆς Μονῆς ταύτης ἰδοὺ τί διαλαμβάνει Συνοδικὸν Συγγειλιῶδες γράμμα, γραφέν μηνὶ Δεκεμβρίῳ 1672 καὶ φέρον τὰς υπογραφὰς τῶν Πατριαρχῶν, τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν Συνοδικῶν :

... « Ἀποφαινόμεθα ... ἵνα τὸ ἱερὸν αὐτὸ καὶ σεβάσιμον

Μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Κύκκου καλούμενον κατὰ τὴν περὶ αὐτὸ φιλοτιμίαις τῶν πάλαι καὶ νῦν Ἀρχιεπισκόπων τῆς Κύπρου εἶη καὶ διαμένονι σταυροπηγιαχὸν καὶ παντὶ ἐλεύθερον καὶ ἀσύνδωτον * καὶ ἀδούλωτον καὶ ἀκαταπάτητον καὶ ἀνενόηλητον καὶ ἀνεπηρέαστον μετὰ πάντων τῶν ἀφιερωμάτων αὐτοῦ καὶ κτημάτων, κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων, τῶν τε νῦν προσόντων αὐτῷ καὶ τῶν μεθ' ὕστερον γενησομένων, μηδενὶ μηδὲν ὅλως ὀφείλων παρέχειν μέχρις ὀβολοῦ, μήτε τῷ κατὰ καιροῦς Ἀρχιεπισκόπῳ Κύπρου, μήτε τοῖς περὶ τὰ ὅρια τοῦ αὐτοῦ Μοναστηρίου Ἀρχιερατεύουσιν ἐπισκόποις, ἀρκουμένου τοῦ Ἀρχιε-

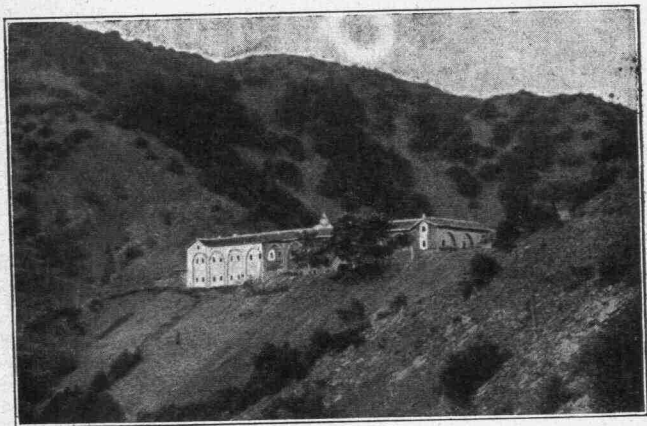

Βορεία ἄποψις τῆς Μονῆς Κύκκου

πισκόπου μόνῳ τῷ Κανονικῷ αὐτοῦ μνημοσύνῳ· καὶ πᾶσα χεῖρ βιαία καὶ ἱταμὸς μακρὰν ἀπέχει τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ Μοναστηρίου, μηδενὸς κατεπεμβαίνειν αὐτῶν ἐπιχειριζομένου αὐθαδῶς καὶ ἀπαιτεῖν λαβεῖν τὸ οἶνον, ἀλλ' ὑπάρχει πίσης καὶ παντοίας καταδυναστείας καὶ δουλείας ἀνώτερον καὶ αὐτόνομον καὶ αὐτοδέσποτον, φυλαττομένων τῶν προνομίων αὐτοῦ καὶ τῶν τυπικῶν ἐνταλμάτων ἀπαρχωρήτων καὶ ἀπαραθραύστων». (Υπογραφ. 3 Πατριαρχῶν, Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, 7 Μητροπολιτῶν Κύπρου καὶ 22 Συνοδικῶν Κ[α]πόλεως).

* Ἰσως ἀναγνωστέον «πάντῃ ἐλεύθερον καὶ ἀσύνδωτον».

Ἔτερον Συγγειλιῶδες γράμμα Σεραφεῖμ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, μηνὶ Αὐγούστῳ τοῦ αψξ' γραφέν καὶ φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Παΐσιου καὶ 11 Συνοδικῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου, ὀνομάζει τὴν Μονὴν «Βασιλικὸν κτίριον ὡς διὰ βασιλικῶν δαπανημάτων ἀνεγειγερμένον καὶ χρυσοβούλοις βασιλικαῖς καταχωρωμένον ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ». Τὸ ἐν λόγῳ γράμμα ἐπικυροῖ τὰ ἴδια τοῦ προηγουμένου Συγγειλιώδους γράμματος. Ὅριζει ἐπίσης πῶς νὰ ἐκλέγῃται ὁ Ἡγούμενος ὑπὸ τῆς συνάξεως τῶν Πατέρων καὶ μηδὲν νὰ ἐνεργῇ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως αὐτῶν ... καὶ ὅτι ἡ περι-

Νοτία ἄπορις τῆς Μονῆς Κύκκου

ουσία ὅλη τῶν Πατέρων μετὰ θάνατον αὐτῶν ἀνήκει τῇ Μονῇ καὶ οὐδεὶς τῶν συγγενῶν διχαιοῦται νὰ λάβῃ τι.

Ἔτερον Συγγειλιῶδες γράμμα, μηνὶ Σεπτεμβρίῳ τοῦ 1815, Κυρίλλου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ 10 Συνοδικῶν ἐπικυροῖ τὰ προηγουμένα Συγγεῖλια, ἀναφέρων τὰ ἐκδοθέντα κατὰ τὰ ἔτη 1672, 1760 καὶ 1783 καὶ περιέχον σχεδὸν αὐτολεξεῖ περὶ προνομίων κλπ. καὶ περὶ ἐκλογῆς Ἡγουμένου καὶ περιουσίας τῶν Πατέρων ὅσα καὶ τὸ προηγούμενον Συγγεῖλιον.

Ἡ Μονὴ καὶ ὁ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς κείμενος Ναὸς εἶναι ἐκτι-

σμένα ἐπὶ ὁροπεδίου μιᾶς τῶν βορειοδυτικῶν διακλαδώσεων τοῦ ὄρους Ὀλύμπου (Τροόδους) εἰς ὕψος 4,349 ποδῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἐν μέσῳ δάσους πευκῶν καὶ ἄλλων ἀειθαλῶν δένδρων, εἰς μικρὰν δ' ἀπὸ τῆς Μονῆς ἀπόστασιν εὐρίσκονται καὶ κέδροι τινὲς (αἱ μόναι ἐν Κύπρῳ), διασωθεῖσθαι ἴσως ἐκ τῆς ἀπηνοῦς ἀξίνης τοῦ Κυπρίου ὑλοτόμου, διότι ἦσαν ἀφιερωμένα εἰς τὴν Θεοτόκον.

Περίξ τῆς Μονῆς καὶ εἰς μικρὰς ἀπ' αὐτῆς ἀποστάσεις ὑπάρχουσιν ἐκτισμένα ἀρκετὰ οἰκήματα, σταῦλοι καὶ ἀποθήκαι χρησιμεύοντα διὰ τοὺς ἐργατικούς ὑπηρετάς τῆς Μονῆς, τοὺς βοσκούς καὶ διὰ τὰ ζῶα, καὶ διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν τῶν διαφόρων προϊόντων, ἅτινα ἢ παράγονται ἐκ τῶν κτημάτων τῆς Μονῆς ἢ προσκτιῶνται ἐκ τῶν δωρεῶν τῶν χριστιανῶν (ζητειῶν).

Πηγαῖα ὕδατα ὀλίγα ὑπάρχουσι καὶ εἰς ἀποστάσεις τινὰς ἀπὸ τῆς Μονῆς· ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ Μονῇ ὑπάρχουσιν ἐκτισμένα ὑπόγειοι δεξαμεναὶ (στέρναι) εὐμεγέθεις, εἰς ἃς ἐναποθηκεύονται τὰ ὕδρια ὕδατα, χρησιμεύοντα πρὸς τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας τῶν ἐν τῇ Μονῇ καὶ τῶν πανηγυριστῶν, καθόσον, ὡς εἵπομεν, τὰ πηγαῖα ὕδατα ὀλίγα καὶ ἀνεπαρκῆ εἶναι καὶ κεῖνται εἰς ἀποστάσεις τινὰς ἀπὸ τῆς Μονῆς.

Συναθροίσεις πιστῶν τελοῦνται πολλάκις τοῦ ἔτους εἰς τὴν Μονήν, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα καὶ τὰς θεομητορικὰς ἐορτάς· ἀλλ' ἡ μεγαλειτέρα πανήγυρις ἢ προσελκύουσα 5—10 χιλ. πανηγυριστῶν τελεῖται κατὰ τὴν 8 Σεπτεμβρίου, ἡμέραν τῶν γενεθλίων τῆς Θεομήτορος.

Προσκυνηταὶ καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐπισκέπτονται τὴν Μονήν καὶ δὴ καὶ ἐκ τῆς ὄντικρυ Κιλικικῆς ἀκτῆς, οἵτινες ἰδίως μετὰ τὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ προσκύνῃσιν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, θεωροῦσιν ἀναπόφευκτον καθῆκον νὰ ἔλθωσιν εἰς Κύπρον ἵνα προσκυνήσωσι καὶ τὴν σεπτὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ Κύκκου, ὅτε καὶ μόνον τὸ χατσηλίκι των θεωρεῖται τέλειον.

Καὶ πολλοὶ μὲν τῶν προσκυνητῶν τούτων κομίζουσιν εἰς τὴν Μονήν δῶρα μικρὰ ἢ μεγάλα, ἀναλόγως τῆς εὐλαθείας καὶ ὑλικῆς εὐεξίας των, οἱ πλεῖστοι ὅμως τούτων ἀπέρχονται ἐκεῖσε μὲν κενὰ βαλάντια καὶ κενότερους στομάχους, ἀναμένοντες νὰ χορηγηθῶσι καὶ ἐλεηθῶσιν ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Μονῇ.

Ἡ φιλοξενία καὶ περιποιητικότης τῶν ἐν τῇ Μονῇ πάντων, ἀπὸ τοῦ Ἡγουμένου μέχρι τοῦ τελευταίου ὑπηρετοῦ, τυγχάνει παροιμιώδης, οὐδεὶς δ' ἐπισκέπτης τῆς Μονῆς εἴτε πλούσιος εἴτε πτωχός, εἴτε ἐπιφανής εἴτε ἀφανής, ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν μὴ ἀποκομίζων εὐχαρέστους ἐντυπώσεις τῆς ἐν τῇ Μονῇ μακρᾶς ἢ βρα-

χείας διατριβῆς του. Ἡ φιλοξενία δὲ καὶ περιποιήσεις παρέχεται εἰς πάντα ἐπισκέπτην τῆς Μονῆς ἀδιαφόρως θρησκείας, ἐθνότητος, φυλῆς ἢ γένους. Φαίνεται δ' ὅτι ἀνέκαθεν ἐπεκράτει ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ παραδειγματικὴ ξενία καὶ ἀβρότης τρόπων πρὸς τοὺς ἐπισκέπτας, διότι ἐν ταῖς «Ὁδηγίαις τοῖς Μοναχοῖς», ὡς εὗρομεν σεσημειωμένας ἐν παλαιῷ βιβλίῳ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Μονῆς, ἀνέγνωμεν τὰ ἐξῆς :

«Καὶ οἱ ξένοι καὶ προσκυνηταὶ τῆς ἁγίας Εἰκόνας παραμυθεῖσθωσαν διὰ τῶν συνήθων τοῖς Μοναστηρίοις τροφῶν μετ' ἀγάπης καὶ ὑπομονῆς διὰ τὸ τοῦ τόπου ἔρημον καὶ ἀπαρामύθητον· πόθεν γὰρ δύνανται τροφὰς ἀγοράσαι ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ὑποζυγίοις αὐτῶν εἴτε οἱ χριστιανοὶ εἴτε καὶ οἱ διαβαίνοντες ἀσεβεῖς ;»

Εἶπομεν ἄνωτέρω ὅτι ἡ μεγάλη βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς κατεστράφη κατὰ τὸν τῷ 1813 γενόμενον ἐμπρησμόν τῆς Μονῆς· ἤδη αὕτη κέκτηται βιβλιοθήκην τινὰ οὐχὶ μεγάλης σπουδαιότητος, ἀριθμοῦσαν ἑκατοντάδας τινὰς τόμων, σχηματισθεῖσαν διὰ χρηματικῆς δωρεᾶς τοῦ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος ἐν Βενετίᾳ ἀποθανόντος Ἀρχιμανδρίτου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου Κυπριανοῦ (τοῦ συγγραφέως τῆς γνωστῆς Ἱστορίας Κύπρου) καὶ διὰ μεταγενεστέρων προσφορῶν εἰς βιβλία καὶ ἡγήματα ὑπὸ διαφόρων.

* *

Ἡ Μονὴ ἀνεξάρτητος οὖσα πάσης Ἀρχιεπισκοπικῆς ἢ Ἐπισκοπικῆς ἀναμίξεως ἐν τῇ διακυβερνήσει καὶ διαχειρίσει τῶν κατ' αὐτήν, κυβερνᾶται ὑπὸ ἰσοβίου Ἡγουμένου - Ἀρχιμανδρίτου, ἐκλεγομένου ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῶν ἱερωμένων ἀδελφῶν καὶ ἔχοντος ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ τετραμελὲς διοικητικὸν Συμβούλιον ἐξ ἱερωμένων ἀδελφῶν, ἐκλεγομένων κατὰ τετραετίαν ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῶν ἱερωμένων ἀδελφῶν διὰ πλειονοψηφίας. Ὁ Ἡγούμενος μετὰ τὴν ἐκλογὴν του, χειροθετεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, κατὰ δὲ τὰς ἱεροτελεστίας αὐτὸς τε καὶ οἱ Πατέρες τῆς Μονῆς μνημονεύουσι τοῦ ὀνόματος τοῦ κατὰ καιροῦς Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, ὅστις «κοινὸς πατήρ καὶ δεσπότης» καλεῖται ὑπὸ τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς, τῶν γραψάντων περὶ αὐτῆς.

Ἡ διαχείρισις τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Μονῆς μετὰ τὴν λῆξιν ἐκάστου οἰκονομολογικοῦ ἔτους ἐξελέγχεται ὑπὸ πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἐκλεγομένης ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῶν ἱερωμένων ἀδελφῶν διὰ πλειονοψηφίας. Τὰ καθ' ἕκαστα δὲ τῆς διακυβερνήσεως τῆς Μονῆς διέπουσιν ὀργανικοὶ κανονισμοί, συντε-

ταγμένοι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Πατριαρχικῶν Συγγειλιωδῶν γραμμάτων.

* *

Ἡ Μονὴ κέκτηται πολλὰ πολύτιμα καὶ πολυτελῆ ἐκκλησιαστικά ἄμφια καὶ σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, προερχόμενα ἐκ δωρεῶν Ρώσσων καὶ ἐτέρων εὐλαβῶν χριστιανῶν.

Ἐν Κύπρῳ ἔχει τρία μεγάλα Μετόχια, τὸ τοῦ Ξηροποτάμου, τὸ τῆς Λευκωσίας καὶ τὸ τοῦ Πολεμίου Πάφου, κτήματα δὲ διάφορα καθ' ὅλην τὴν νῆσον, ἐπίσης δὲ καὶ ἐν Ρωσσίᾳ, Κ]πόλει, Σμύρνῃ καὶ Προύσῃ.

Τὰ κυριώτερα εἰσοδήματα τῆς Μονῆς προέρχονται ἐκ τῶν γεωργικῶν κυρίως προϊόντων, οἷον δημητριακῶν, χαρουπίων, ἐλαίου καὶ οἴνων, ἐκ τῆς κτηνοτροφίας (ιδίως ποιμνίων), ἐκ τῆς ἐκμισθώσεως ἀκινήτου κτημοσύνης τῆς Μονῆς, ἐκ τῶν προαιρετικῶν εἰσφορῶν τῶν χριστιανῶν καὶ ἐκ τῶν ταξιδίων.

Προϋπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἐτήσιον ἔχει ἡ Μονὴ 2,500 περίπου ἀγγλικὰς λίρας.

Τὰ κυρίως ἔξοδα τῆς Μονῆς ἀποτελοῦσιν οἱ ἄμεσοι καὶ ἔμμεσοι φόροι, οἷον κτηματικοί, προβατοδεκατεῖαι, δεκατεῖαι δημητριακῶν κλπ. δι' οὓς πληρώνει περὶ τὰς 600 ἀγγλικὰς λίρας. Τὸ κονδύλιον τοῦτο βαρύνουσιν ἰδίᾳ οἱ κτηματικοί φόροι.

Μετὰ τοὺς φόρους, ἀκολουθοῦσιν οἱ τόκοι καὶ τὰ χρεωλύσια, ἀνερχόμενα εἰς 600 περίπου ἀγγλ. λίρας ἐτησίως. Τοῦτοις ἔπονται τὰ προσωπικὰ ἐπιδόματα τῶν ἐχόντων ὑπουργήματα ἐν τῇ Μονῇ διὰ τὰς χρείας αὐτῶν, ἐκ 400 περίπου ἀγγλ. λιρῶν.

Διὰ τὴν ξενίαν καὶ τὰς ἐπισκευὰς τῶν κτημάτων καὶ λοιπὴν συντήρησιν αὐτῆς δαπανῶνται περὶ τὰς 800 λίρας. Εἰς φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς παρέχονται ἐτησίως περὶ τὰς 80 λίρας.

Σημειωτέον δ' ὅτι ὀλιγίστων πραγμάτων γίνεται ἀγορὰ ὑπὸ τῆς Μονῆς, διότι τὰ κυριώτερα τῶν τροφίμων παράγονται ἐκ τῶν κτημάτων αὐτῆς.

Ἐν τῇ κυρίῳ Μονῇ συντηρεῖται ἑλληνικὴ Σχολὴ διηρημένη εἰς τρεῖς τάξεις, ἐν ᾗ διδάσκουσιν εἰς ἑλληνοδιδάσκαλος Ἱερομόναχος, καὶ εἰς Μουσικοδιδάσκαλος, ἐπίσης, καὶ εἰς τὴν φοιτῶσι 15 περίπου μαθηταί, ὧν οἱ δοκιμώτεροι μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτῶν κατατάσσονται κατόπιν δοκιμασίας εἰς τὴν 6' τάξιν τοῦ Γυμνασίου Λευκωσίας. Διὰ τὴν ἑλλην. Σχολὴν τῆς Μονῆς δαπανῶνται ἐτησίως περὶ τὰς 120 λίρας.

Ἐν τῷ Παγκυπρίῳ Γυμνασίῳ Λευκωσίας συντηρεῖ ἡ Μονὴ 6 ὑποτρόφους, δι' οὓς δαπανᾷ περὶ τὰς 90 λίρας.

Ἡ Μονὴ συντηρεῖ καὶ δύο Ἱεροδιακόνους ὡς ἱεροσπουδαστάς, ἓνα ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης καὶ ἓνα ἐν τῇ τῆς Ἱερουσαλήμ, εἰς οὓς ἀποστέλλει ἐτησίως 40 ἀγγλ. λίρας.

Εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια Λευκωσίας συνεισφέρει ἐτησίως 75 λίρας ἀγγλικάς, ὧν αἱ 25 διὰ τὸ Γυμνάσιον.

Τοιοῦτος περίπου ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Μονῆς, ὅστις, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἔχει πάντοτε τὰ ἔξοδα σταθερά, τὰ δ' ἔσοδα κλίνοντα μᾶλλον πρὸς τὸ ἔλαττον ἔνεκα τῶν καιρικῶν περιστάσεων.

Ὁμολογουμένως ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος Ἠγούμενου καὶ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Μονῆς, πᾶσα προσπάθεια καταβάλλεται ὑπὸ τῶν Πατέρων πρὸς βελτίωσιν καὶ αὐξήσιν τῶν εἰσοδημάτων καὶ πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν χρεῶν, ἅτινα ὡς ἐφιάλτης πιέζουσι τὸ στήθος τῆς Μονῆς. Τὸ λυπηρότερον δὲ διὰ τὰ οἰκονομικὰ τῆς Μονῆς εἶναι, ὅτι εἰς τὰ ἄφορα ἔτη καὶ τὰς δυστυχίας τῆς νήσου, δυστυχεῖ αὕτη πολλαχῶς. Ὡς γεωργικὸς οἶκος ἡ Μονὴ δὲν δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν παντάχου ἐν τῇ νήσῳ ἐξηπλωμένην ἀφορίαν. Ἐν δυσετηρίαις οἱ ἔχοντες νὰ λαμβάνωσι παρὰ τῆς Μονῆς πιέζουσιν αὐτήν, διότι «ἔχει τὸ Μοναστήριον», λέγουσιν. Οἱ ἔχοντες δὲ νὰ δίδωσιν εἰς αὐτήν, δὲν πληρώνουσι κατὰ τὰς δυσετηρίας, διότι καὶ αὐτοὶ λέγουσιν «ἔχει τὸ Μοναστήριον καὶ δύναται νὰ ἐξοικονομηθῇ». Κατὰ τὰς τοπικὰς δὲ δυστυχίας ἐπέρχεται καὶ τὸ σμῆνος τῶν πτωχῶν καὶ πεινῶντων, οἵτινες περικυκλοῦσι τὰ κατὰ τόπους καταστήματα τῆς Μονῆς, ὡς μέλισσαι κηρίον, ζητοῦντες καὶ οὗτοι τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἀπὸ τὸν Κύκλον, ὅστις, κατὰ τὸ λέγειν των, «τρέφει μανάδας καὶ παιδιὰ».

* *

Τὸ προσωπικὸν τῆς ἀδελφότητος τῆς Μονῆς ἀνέρχεται εἰς 44 πρόσωπα, ὧν 33 Ἱερομόναχοι, 5 Ἱεροδιάκονοι καὶ 6 Μοναχοί. Τῶν Ἱερομονάχων εἰς εἶναι Ἠγούμενος — Ἀρχιμανδρίτης, 4 ταξιειδιῶται ἐν Καυκάσῳ, Κ]πόλει, Σμύρνῃ καὶ Προύσῃ, 1 Σκευοφύλαξ, 1 Πνευματικὸς, 4 Σύμβουλοι, 2 Ψάλται (ὧν ὁ εἰς καὶ Μουσικοδιδάσκαλος διὰ τοὺς δοκίμους), 2 Ἐφημέριοι (ὧν ὁ εἰς καὶ Ἑλληνοδιδάσκαλος), 3 ἐπιστάται Μετοχιῶν τῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον διαχείρισιν τῆς Μονῆς, 3 περιοδευταὶ (ζητιάνοι), 4 Μετοχιαραῖοι, ἧτοι ἐνοικιασταὶ μικρῶν μετοχιῶν τῆς Μονῆς, 2 Ἀποθηκάριοι καὶ 5 ἀπόμαχοι ἢ ἐφησυχάζοντες ἔνεκα γήρατος. Ἐκ τῶν Ἱεροδιακόνων οἱ 2 σπουδάζουσι τὴν Θεολογίαν ἐν Χάλκῃ καὶ Ἱερουσαλήμ. Ἐκ τῶν Μοναχῶν 1 εἶναι λεπτοργὸς καὶ 2 ὑποδηματοποιοὶ διὰ τὴν Μονήν.

Ἐν τῇ κυρίως Μονῇ καὶ τοῖς περίξ αὐτῆς ἐνδiciaitῶνται περί τὰ 100 πρόσωπα, ὧν 15 Ἱερωμένοι, 15 δόκιμοι, 3 ἄρτοποιοί, 2 κελλάρηδες, 3 μάγειροι, 4 ξυλοφόροι, 4 ὑποδηματοποιοί, 1 λεπτουργός, 3 ἀμπελουργοί, 27 βοσκοί, 1 σακκάς (ὕφαντῆς σακκῶν), 6 κηπουροί, 2 ἀγροφύλακες καὶ δασοφύλακες, 4 ἄγωνιᾶται, 2 καθαρισταί, 1 ἀχυράρης καὶ 4 — 5 ἀναπληρωταί.

Ἐν τῷ Μετοχίῳ Ἐηροποτάμου ἐνδiciaitῶνται περί τὰ 40 πρόσωπα, ὧν 3 Ἱερωμένοι, 9 ζευγηλάται καὶ σπορεῖς, 4 βοσκοί, 3 βουκόλοι καὶ οἱ λοιποὶ ἄρτοποιοί, μάγειροι, κηπουροί κλπ.

Ἐν τῷ παρὰ τὴν Λευκωσίαν Μετοχίῳ « Ἁγίος Προκόπιος » ἐνδiciaitῶνται περί τὰ 45 πρόσωπα, ἥτοι ὁ Ἡγούμενος μετὰ τοῦ Συμβουλίου του ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἅτε τοῦ συνόλου τῶν ὑποθέσεων τῆς Μονῆς συγκεντρομένων ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, 2 ἑτεροὶ Ἱερωμένοι, 7 δόκιμοι καὶ οἱ λοιποὶ ζευγηλάται, σπορεῖς, βοσκοί, μάγειροι, ἄρτοποιοί, κηπουροί, βουκόλοι, ξυλοκόποι, καρραγωγεῖς κλπ.

Ὁ Ἡγούμενος Κύκκου Γεράσιμος

Ἐν δὲ τῷ Μετοχίῳ Πολεμίου Πάφου ἐνδiciaitῶνται περί τὰ 20 πρόσωπα, ὧν 2 Ἱερωμένοι καὶ

οἱ λοιποὶ καταγινόμενοι εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας τοῦ Μετοχίου.

Τὸ ὅλον δηλ. προσωπικὸν τῆς Μονῆς, τὸ καθ' ἐκάστην διατρεφόμενον ὑπ' αὐτῆς καὶ ἐργαζόμενον ἐν τοῖς κτήμασί της, ἀνέρχεται εἰς 205 πρόσωπα, ἐκτὸς τῶν προσλαμβανομένων ἐκτάκτως ἐργατῶν κλπ. οἵτινες οὐδέποτε λείπουσιν.

* *

Ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς, Πανοσιολογιώτατος κ. Γεράσιμος, διεδέξατο πρὸ δεκαετίας τὸν ἀποθιώσαντα σεβαστὸν καὶ καλοχάλαθον Ἡγούμενον Σωφρόνιον, προσκληθεὶς κοινῇ ψήφῳ τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς, ἐν Γενεύῃ ἔτι, χάριν σπουδῶν, τὰς διατριβάς ποιούμενος.

Εἶναι κάτοχος θεολογικῶν καὶ ἄλλων γνώσεων, ἅτε πτυχιούχος ὢν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ ἐπὶ τριετίαν διαμείνας χάριν εὐρυτέρων σπουδῶν ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας, ἔνθα καὶ μετεγλώττισεν ἐκ τῆς Γαλλικῆς τῷ 1890 τὸ σπουδαῖον θρησκευτικὸν σύγγραμμα τοῦ Ernest Naville «Ὁ Οὐράνιος Πατήρ».

Ἐν Γενεύῃ ἔτι εὐρισκόμενος εἶχε ψηφισθῇ, κατὰ τὴν τελευταίαν χηρείαν τοῦ Κιτιακοῦ Μητροπολιτικοῦ θρόνου, ὑπὸ τῆς Συνόδου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐπαρχίας Μητροπολίτης Κιτίου, πλὴν δὲν ἐδέχθη τὴν θέσιν, ἐπιθυμῶν ν' ἀποδώσῃ τὰ τροφεῖα εἰς τὴν Μονὴν τὴν ἐκθρέψασαν καὶ ἐκπαιδεύσασαν αὐτόν.

Δραστήριος, ρέκτης καὶ φιλόκαλος ὢν ὁ Ἡγούμενος κ. Γεράσιμος, ἀνενδότης ἐργάζεται πρὸς προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τῆς Μονῆς, συνεργοὺς ἔχων καὶ τοὺς ζηλωτὰς Πατέρας αὐτῆς. Ἐπεξέτεινεν εἰς θαυμάσιον βαθμὸν τὴν δενδροφυτείαν, ἠΰξησε τοὺς παραγωγικοὺς πόρους τῆς Μονῆς πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως, παρέχων οὕτω παράδειγμα ἀξιοζήλωτον καὶ ἄλλοις. Ἦδη προσπαθεῖ ὅπως, ἀρωγῇ καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἐνώσῃ τὴν Μονὴν δι' ἀμαξιοῦ μὲ τὰ κέντρα τῆς νήσου, ὅπως οὕτω διευκολυνθῇ ἡ συχνὴ ἐπίσκεψις τῆς Μονῆς, ἐξ οὗ οὐ σμικρὰς ὠφελείας θέλει αὕτῃ καρποῦσθαι. Ἐν γένει δέ, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ἄνευ ὑπερβολῆς, ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ζηλωτοῦ Ἡγουμένου ἡ ἱερὰ Μονὴ εὗρεν ἀληθῶς τὸν ἄνθρωπόν της.

* *

Ταῦτα, φίλτατε κ. Σκόκε, ἔστωσαν ἀρκετὰ περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐν Κύπρῳ περίπυστον ἱερὰν Σταυροπηγιακὴν Μονὴν Κύκκου, τὴν ἔχουσαν τὴν τιμὴν νὰ περικλείῃ ἐν ἑαυτῇ μίαν τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων τῆς Θεομήτορος, τῶν ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ γραφεισῶν.

Ἐν Κύπρῳ, μηνὶ Ἀπριλίῳ, 1903.

Α. Κ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Α Δ Η Θ Ε Ι Α Ι

Οἱ διπλωμάται ὠφελοῦνται περισσότερο ἀκούοντες ἢ ὁμιλοῦντες, καὶ ὅταν ἀκόμη γνωρίζουν νὰ ὁμιλοῦν θαυμάσια.

Τὸ μετανοεῖν εἶνε τὸ πλεόν ἀνωφελὲς τῶν συναισθημάτων τῆς ἀρετῆς.